

Informace

- je základním pojmem
- latinský původ INFORMATIO = představa, obrys, poučení; INFORMARE – formovati, tvořiti, upravovati
- definice lze nalézt: ve slovnících, v různých vědních oborech (matematika, kybernetika, společenské vědy, biologie...)
- nutno rozlišit informace x nosič informace

Vlastnosti informací z hlediska práva

- nezávislost na tvůrci
- sdělitelnost
- hodnota

Vznik informační společnosti

- ve čtyřech etapách vývoje:
  1. vynález polovodiče
  2. využití telekomunikačních a komunikačních technologií
  3. rozšíření PC
  4. masové využití IT ve všech sférách života - globalizace

Právní regulace informací

- ekonomická využitelnost
- vlastnictví
- rozvoj kriminality

Informační systémy

- používaný pojem v legislativní terminologii
- nejednoznačné definice
- komponenty IS:
  - hardware
  - software

Tvorba informačních systémů

- v rámci řešení pracovních úkolů
- na základě objednávky

Zajištění práva zaměstnavatele k IS

- Pomocí smluvních vztahů:
  - pracovní smlouvy
  - dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr
  - smlouvy dle autorského zákona
  - kombinace

Pracovní smlouvy s autory a spoluautory IS

- dochází ke konfrontaci AutZ a Zákoníku práce
- základní práva a povinnosti zaměstnanců je třeba vymezit v pracovní smlouvě
- zejména je nutné specifikovat druh požadované práce a její zadávání

Uzavření pracovní smlouvy

- Řídí se zákoníkem práce (zákon č. 65/1965 Sb. v platném znění)
- Před uzavřením pracovní smlouvy je zaměstnavatel povinen seznámit zaměstnance s právy a povinnostmi, které by pro něho z pracovní smlouvy vyplynuly, a s pracovními a mzdovými podmínkami, za nichž má práci konat.

Uzavření pracovní smlouvy

- V pracovní smlouvě je zaměstnavatel povinen se zaměstnancem dohodnout:
  - a) druh práce, na který je zaměstnanec přijímán,
  - b) místo výkonu práce (obec a organizační jednotku nebo jinak určené místo),
  - c) den nástupu do práce.
- Mimoto lze v pracovní smlouvě dohodnout další podmínky, na kterých mají účastníci zájem.

- Pracovní poměr je sjednán na dobu neurčitou, pokud nebyla v pracovní smlouvě výslovně určena doba jeho trvání.
- Pracovní poměr na dobu určitou mezi týmiž účastníky lze sjednat nebo dohodou účastníků prodlužovat celkem na dobu nejvýše dvou let ode dne vzniku tohoto pracovního poměru; to platí i pro každý další pracovní poměr na dobu určitou sjednaný v uvedené době mezi týmiž účastníky. Pokud od skončení předchozího pracovního poměru na dobu určitou uplynula doba delší než šest měsíců, k předchozímu pracovnímu poměru na dobu určitou mezi týmiž účastníky se nepřihlíží.
- Sjedná-li zaměstnavatel se zaměstnancem pracovní poměr na dobu určitou, ačkoliv nebyly splněny podmínky stanovené zákonem, a oznámil-li zaměstnanec před uplynutím sjednané doby písemně zaměstnavateli, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, platí, že pracovní poměr byl sjednán na dobu neurčitou. Návrh na určení, zda byly splněny podmínky uvedené v odstavcích 2 a 3, může jak zaměstnavatel, tak i zaměstnanec uplatnit u soudu nejpozději ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit uplynutím sjednané doby.
- V kolektivní smlouvě lze dohodnout okruh zaměstnanců, se kterými nelze sjednat pracovní poměr na dobu určitou.

- V pracovní smlouvě může být sjednána zkušební doba, která činí, pokud nebyla dohodnuta zkušební doba kratší, tři měsíce. Sjednaná zkušební doba nemůže být dodatečně prodlužována.
- Doba překážek v práci, pro které zaměstnanec nemůže během zkušební doby konat práci, se započítává do zkušební doby v rozsahu nejvýše deseti pracovních dnů.
- Zkušební doba musí být sjednána písemně, jinak je její sjednání neplatné.

- **Zaměstnavatel je povinen uzavřít pracovní smlouvu písemně.** Jde-li však o sjednání pracovního poměru na dobu kratší než jeden měsíc, je povinen tak učinit, jen jestliže o to zaměstnanec požádá nebo jde-li o zaměstnance, který byl rozhodnutím soudu zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena.
- Jedno vyhotovení písemné pracovní smlouvy je zaměstnavatel povinen vydat zaměstnanci.
- **Pokud pracovní smlouva neobsahuje údaje o právech a povinnostech vyplývajících z pracovního poměru, je zaměstnavatel povinen zaměstnance o nich písemně informovat, a to nejpozději do jednoho měsíce od vzniku pracovního poměru; to platí i o změnách těchto údajů. Informace musí obsahovat:**
  - a) jméno zaměstnance a název a sídlo zaměstnavatele, je-li právnickou osobou, nebo jméno a adresu zaměstnavatele, je-li fyzickou osobou,
  - b) bližší označení druhu a místa výkonu práce,
  - c) nárok na délku dovolené na zotavenou, popřípadě uvedení způsobu určování nároku na dovolenou,
  - d) údaj o výpovědních dobách,
  - e) údaj o mzdě a způsobu odměňování, splatnosti mzdy, termínu výplaty mzdy, místu a způsobu vyplácení mzdy,
  - f) stanovení týdenní pracovní doby a rozvržení pracovní doby.
- Vysílá-li zaměstnavatel zaměstnance k výkonu práce na území jiného státu, je povinen jej předem informovat o době trvání tohoto vyslání a o měně, ve které mu bude vyplácena mzda.
- Povinnost písemně informovat zaměstnance o základních právech a povinnostech vyplývajících z pracovního poměru se nevztahuje na pracovní poměry sjednané na dobu kratší než jeden měsíc.

Konkurenční ujednání v pracovních smlouvách

- Podstatou je závazek zaměstnavatele:
  - že nebude vykonávat činnost shodnou s předmětem činnosti zaměstnavatele v době pracovního poměru
  - že se po určitou dobu takové činnosti (podnikání zdrží) i po skončení pracovního poměru, a to závazek obvykle doplněný sankcemi (smluvní) pokutou

Zákaz konkurence po dobu trvání pracovního poměru

- Zaměstnavatel podle § 75 odst. 1 ZPr. dává předchozí souhlas k výkonu výdělečné činnosti která je shodná s předmětem podnikání zaměstnavatele
- Tento souhlas může zaměstnavatel odvolat
- Tato omezení se nevztahují na výkon vědecké, pedagogické, literární a umělecké činnosti

Zákaz konkurence po skončení pracovního poměru § 29a ZPr

- (1) Zaměstnavatel může se zaměstnancem uzavřít dohodu, kterou se zaměstnanec zavazuje, že se po určité době po skončení pracovního poměru, nejdéle však po dobu jednoho roku, zdrží výkonu výdělečné činnosti, která by byla předmětem činnosti zaměstnavatele nebo která by měla vůči němu soutěžní povahu.
- (2) Zaměstnavatel se v dohodě podle odstavce 1 zaváže, že zaměstnanci poskytne přiměřené peněžité vyrovnání, nejméně ve výši průměrného měsíčního výdělku, za každý měsíc plnění závazku. Peněžité vyrovnání je splatné pozadu za měsíční období.
- (3) Dohodu podle odstavce 1 může zaměstnavatel se zaměstnancem uzavřít, jestliže to lze od zaměstnance spravedlivě požadovat s ohledem na povahu informací, poznatků, znalostí pracovních a technologických postupů, které získal v pracovním poměru u zaměstnavatele a jejichž využití při činnosti uvedené v odstavci 1 by mohlo zaměstnavateli závazným způsobem ztížit jeho činnost; jestliže byla se zaměstnancem sjednána zkušební doba (§ 31), lze dohodu uzavřít nejdříve po uplynutí zkušební doby, jinak je neplatná.
- (4) V dohodě podle odstavce 1 může být sjednána peněžní částka, kterou je zaměstnanec povinen zaměstnavateli zaplatit, jestliže závazek poruší. Zaplacením peněžité částky závazek zaměstnance zaniká. Výše peněžité částky musí být přiměřená povaze a významu podmínek uvedených v odstavci 3.
- (5) Zaměstnavatel může od dohody odstoupit pouze po dobu trvání pracovního poměru zaměstnance.
- (6) Zaměstnanec může dohodu vypovědět, jestliže mu zaměstnavatel nevyplácí peněžité vyrovnání (nebo jeho část) za příslušný měsíc do 15 dnů po uplynutí jeho splatnosti; dohoda zaniká prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi.
- (7) Dohoda podle odstavců 1 a 2 musí být uzavřena písemně, jinak je neplatná; to platí obdobně pro odstoupení od dohody a pro výpověď dohody podle odstavců 5 a 6.

Ukončení pracovního poměru

§ 42

- (1) Pracovní poměr může být rozvázán:
  - a) dohodou,
  - b) výpovědí,
  - c) okamžitým zrušením,
  - d) zrušením ve zkušební době.
- (2) Pracovní poměr sjednaný na určitou dobu končí též uplynutím sjednané doby.
- .....
- (4) Pracovní poměr zaniká smrtí zaměstnance.

Manažerské smlouvy

- jako doplněk pracovní smlouvy řídících pracovníků
- jedná se o nepojmenované smlouvy uzavírané dle ObčZ nebo ObchZ
- účelem je sjednat individuální pracovní a mzdové podmínky pro určité funkce
- uzavření této smlouvy s autorem IS nezakládá vznik prac. poměru

Smlouvy na dodávky IT

- smlouvy o dílo podle § 536 ObchZ
- smlouvy nepojmenované dle § 269 ObchZ
- smlouva o systémové integraci by měla mít charakter smlouvy o dílo

Hlavní náležitosti smluv

- smluvní strany
- předmět smlouvy spolu s uvedením plnění
- cena
- záruky
- penále a smluvní pokuty, odstoupení od smlouvy
- místo plnění smlouvy
- vlastnické právo k předmětu smlouvy
- další ujednání

Outsourcing

- představuje nahrazení některých podnikových činností - „vnější zdroje“
- složitá právní úprava těchto smluv, nelze explicitně použít smlouvu o dílo
- doporučuje se uzavřít smlouvy nepojmenovanou dle § 269 odst. ObchZ jako kombinaci smlouvy o dílo, mandátní smlouvy, kupní, autorské

Internet a jeho právní postavení

- Internet – síť sítí
- Je soustavou informačních a komunikačních zařízení
- V ČR existuje přibližně 150 -170 tis. registrovaných domén
- Inter-Net = Internet

Internet pohledem práva

- Internet je jen fikce – Internet jako takový právně neexistuje, neboť nemůže nabývat práv ani se zavazovat (viz ust. § 18, odst. 1 Obč.Z)
- Není subjektem ani objektem práva
- Nemá svého majitele a nelze jej považovat ze veřejné vlastnictví

Co je Internet?

- je soustavou serverů, datových komunikací a k ní připojených počítačů, organizačně jsou to provozovatelé jednotlivých sítí, podsítí, poskytovatelé připojení (provideři), uživatelé apod.

Právní režim

- právní režim se bude řídit:
  - principem teritoriality
  - druhem činnosti

Charakter internetovských objektů

- Objekty, ze kterých se skládá Internet mají dvojitý charakter:
  - hardware
  - software a data

Domény a doménová jména

- mají nejasné právní postavení v oblasti Internetu, ale tvoří jeho základní kámen
- domény jsou adresy, které umožňují lokalizovat jednotlivé PC, ale lze je použít jako obchodní identifikátor.
- domény tvoří tzv. jinou majetkovou hodnotu
- k doménovým jménům může existovat právo užívání

Registrace a správa domén

- jsou dvě rozdílné záležitosti
  - IP adresy: IANA (Internet Assigned Numbers Authority)
  - správa domén Internet Society spolu s FNC (Federal Network Council)
    - Tato organizace pověřila zodpovědností za registraci IP adres a doménových jmen ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers)

Podřízené organizace ICANN

- Těto organizaci jsou podřízeny:
  - ARIN (American Registry for Internet Numbers) pro oblast Severní a Jižní Ameriky, Karibiku a jižní části Afriky
  - APNIC (Asia Pacific Network Information Center) působící v Asii a Pacifiku
  - RIPE NCC (Réseaux IP Européens – Network Coordination Centre) pro oblast Evropy
  - Top level doménu určité země spravuje národní NIC (Network Information Center)
- v ČR CZ.NIC – přiděluje adresu koncovým uživatelům

Registrace domén v ČR pohledem práva

- registrátor přiděluje doménová jména pravidlem „kdo dřív přijde, ten dřív mele“ – pravidlo absolutní priority
- přihlašovatel by měl respektovat platné zákony, protože pravidla na ochranu obchodních jmen a ochranných známek jsou aplikovatelná i na ochranu názvů domén

Zaměnitelnost domény a ochranné známky

- doménová jména, která jsou shodná či zaměnitelně podobná s obch. jménem nebo registrovanou ochrannou známkou, porušují práva třetích osob tak naplňují skutkovou podstatu nekalé soutěže podle §44 Obh.Z. Registrátor by neměl provádět cenzuru.
- doménové jméno je na rozdíl od ochranných známek a obchodního jména jedno, jediné a jedinečné.
- neexistuje zde žádné rozdělení podle výrobků či služeb či místa podnikání

Ochrana informací na Internetu

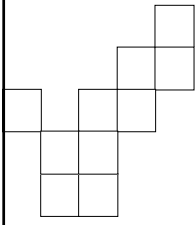
- e-mail
- certifikáty veřejných klíčů pro systém el. podpisů
- čísla účtů
- jiné osobní údaje
- autorská díla a předměty průmyslového vlastnictví
- obsah přenášených dat
- obsah pamětí počítačů připojených k internetu

Dokazování na Internetu

- Platí:
  - Nikdy ničemu nevěř – všechno může být podvrženo*
  - To co platilo před chvílí, už může být zcela jinak*

Zdroje informací

- e-mailové adresy
- obsahy www stránek
- IP adresa
- telefonní čísla
- stopy na PC

Internet jako
sdělovací
prostředek

Úvod

- Problematiku šíření obchodních sdělení a poskytování služeb řeší nový zákon č. 480/2004 Sb. o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti).
- Tento zákon má dopad na některé činnosti provozované prostřednictvím Internetu.
- Upravuje zejména odpovědnost, práva a povinnosti osob, které poskytují služby informační společnosti a šíří obchodní sdělení.

Odpovědnost poskytovatelů služeb

- Odpovědnost poskytovatele služeb za obsah přenášených informací.
- Odpovědnost poskytovatele služby za obsah automaticky dočasně meziukládaných informací.
- Odpovědnost poskytovatele služby za ukládání obsahu informací poskytovaných uživatelem.

Šíření obchodních sdělení

Pokud fyzická nebo právnická osoba získá od svého zákazníka podrobnosti jeho elektronického kontaktu pro elektronickou poštu může tato fyzická či právnická osoba využít tyto podrobnosti elektronického kontaktu pro potřeby šíření obchodních sdělení pouze za předpokladu, že zákazník dal předem prokazatelný souhlas k takovému využití svého elektronického kontaktu a má jasnou a zřetelnou možnost jednoduchým způsobem, zdarma nebo na účet této fyzické nebo právnické osoby, odmítnout souhlas s takovýmto využitím svého elektronického kontaktu i při zaslání každé jednotlivé zprávy.

- Nejde-li o případ podle předchozího odstavce, je elektronické prostředky zakázáno použít pro šíření nevyžádaných obchodních sdělení; nevyžádané šíření obchodních sdělení není povoleno bez prokazatelného souhlasu adresáta.
- Zaslání elektronické pošty za účelem šíření obchodního sdělení je zakázáno, pokud
  - a) tato není zřetelně a jasně označena jako obchodní sdělení,
  - b) skrývá nebo utajuje totožnost odesílatele, jehož jménem se komunikace uskutečňuje, nebo
  - c) je zaslána bez platné adresy, na kterou by mohl adresát přímo a účinně zaslat informaci o tom, že si nepřeje, aby mu byly obchodní informace odesílatelem nadále zaslány.

Internetové noviny a časopisy

- Tiskový zákon č. 46/2000 Sb. ve znění z. 302/2000 sb. uznává za periodický tisk pouze tiskoviny
- Internetová periodika naplňuje ostatní pojmově znaky tiskového zákona:
  - veřejného šíření
  - používání k pravidelné informovanosti veřejnosti o událostech, jevech, faktech a názorech v ČR nebo v zahraničí
  - obsahu

- vycházejí bez registrace Ministerstva kultury, která není možná, neboť se nejedná o tiskovinu
- nemožnost regulace aktivit, a tedy nelze se domáhat práv a povinností vydavatelů podle nového zákona č. 46/2000 Sb.

Reklama na Internetu a spamming

- Reklama je přesvědčovací proces, kterým jsou hledáni uživatelé, zboží a služeb nebo jiných výkonů či služeb prostřednictvím komunikačních médií
- Regulace reklamy je prováděna zákonem č. 40/1995 Sb. o regulaci reklamy
- Internet je ve smyslu zákona vedle televize a rozhlasu dalším komunikačním médiem

Prezentace reklamy

- www stránky
- direct mailová kampaň - spammy
- bannery

Spamming

- je zakázán zákonem č. 138/2002 Sb. s účinností od 1. 6 .2002
- § 2 odst. e) cit. zákona zakazuje:
  - šíření nevyžádané reklamy, pokud vede k výdajům adresáta nebo pokud adresáta obtěžuje, za reklamu, která obtěžuje, se považuje reklama směřující ke konkrétnímu adresátovi za podmínky, že adresát dal předem jasně a srozumitelně najevo, že si nepřeje, aby vůči němu byla nevyžádaná reklama šířena.

Boj proti spammingu

- pověřeným orgánem jsou Krajské živnostenské úřady
- problém je dokazování (dokazování je řešeno § 7 cit. zákona)
- Zpracovatel je např. povinen uchovávat obsah reklamy, zadavatel je povinen na výzvu orgánu uvést zpracovatele a šířitele reklamy...

Sankce

- za porušení povinností je možné uložit sankce
- možná sankce pro spammera je nejméně 100 tis. Kč až max. 2 mil. Kč

Rozhlas a televize na Internetu

- dvě roviny:
  - autorskoprávní – viz aut. zákon
  - licenční z hlediska provozování rozhlasového a televizního vysílání

Provozování rozhlasového a televizního vysílání (RTV)

- je upraveno zákonem č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů
- Vznik RTV:
  - výroba
  - zprostředkování přenosu
  - příjem RTV

RTV na Internetu

- Jako doplňkový způsob přenosu TV stanice, která je vlastníkem zákonné licence
- Jako samostatné vysílání subjektem bez oprávnění
- Použití streamování (data nejsou ukládána na disk PC)

RTV na Internetu

- Pro vlastní rozhlasovou a televizní stanici, která vysílá na Internetu není třeba vlastní vysílací licenci, ale je nutné respektovat aut. zákon
- Pro šíření RTV prostřednictvím Internetu není třeba nutný druh zvláštního povolení
- Dochází k samostatnému užití díla ve smyslu aut. zákona

Počítačová a infromatická kriminalita

- Počítače, jejich programy a data se staly:
  - cílem trestné činnosti
  - nástrojem páčání trestné činnosti
- Vznik nového pojmu „Infromatická kriminalita“

Možné trestné činy

- ve vztahu k hmotnému majetku
- ve vztahu k nehmotnému majetku
- tr. činy při nichž je počítač prostředkem k páčání tr. činů

Znaky skutkové podst. tr. činnů

- subjekt tr. činu
- předmět útoku
- objektivní stránka tr. činu
- subjektivní str. tr. činu

Na počátku

- sabotáže
- dokladové delikty
- neoprávněné užívání počítačů
- jiné

Dnes

- nástup PC
- vznik PC sítí a vzdálený přístup
- tr. činy:
  - podvody
  - padělky
  - letadla
  - bankovní počítačové podvody
  - zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění
  - porušování práv k duševnímu vlastnictví
  - poškození a zneužití záznamu na nosiči informací
  - porušování povinností při správě cizího majetku
  - zneužívání osobních údajů občanů a počítačová špionáž

Nové druhy kriminality

- šíření informací
- porušování tajemství dopravovaných zpráv
- shromažďování informací